

Mennesket i sundhedssystemerne...
om alt det der ikke umiddelbart kan måles
og vejes

Nærvær relation, viden respekt

Sund by netværket. 17.4.2018

Anne Lindhardt

Formand/kvinde for Psykiatrifonden.

www.psykiatrifonden.dk

Noget om psykiatrifonden.....

- En NGO der arbejder for at fremme mental sundhed og mindske psykisk sygdom og konsekvenserne af disse i Danmark gennem
 - formidling af viden om sygdomme- bl. Gennem kurser, ´uddannelser, psykiatridage, hjemmeside. Publikationer og blad. Grundtvig!!
 - Projekter der tjener til forebyggelse i forhold til risikopopulationer
 - Fortalervirksomhed
 - Afprøvning og evaluering af modeller
 - 15.000 støttmedlemmer
 - Finansiering gennem medlemskab, fonde, indtægtsdækket virksomhed

Noget om værdier

- For længe, længe siden i 2005 – udgav regeringen et ”Fælles værdigrundlag for voksne med psykiske lidelser i Danmark.
- Baggrund : kultur og forståelseskluft imellem de sundhedsfaglige og det socialfaglige systemer---Táberne var patienterne/borgerne
- Lang proces mange involverede – patienter/brugere/pårørende/fagfolk i hospitals- og socialpsykiatrien
- Tre værdier:
 - Respekt
 - Faglighed
 - Ansvar –(i dag oversat til: Sammenhæng)

Noget om psykiske lidelser.....

- Udspiller sig i sindet- rammer følelser, tanker, fantasier, virkelighedsopfattelsen, stemninger, kognition(dvs. erkendelse, hukommelse, koncentration). sårbarhed et fællestræk – men forskelligt
- Rammer en person med sin egen personlighed,i relationer og i bestemte sociale omstændigheder
- Ingen enkelt formel –men en kompleks kombination af psykologiske, sociale og biologiske faktorer – *epigenetik*
- Psykiske lidelser er mangfoldige fra stress til svære sindssygdomme
- Tilknytning gennem opvækst og frem er en væsentlig kilde til opbygning af modstandskraft- eller sårbarhed
- Fortællingen- om den enkelte

Noget om Lars.....

- Lars er 28 år gammel. Han blev indlagt første gang da han var 20 år og droppet ud af gymnasiet. Han var aggressiv, kaotisk, hørte stemmer. Han havde røget e del hash og taget svampe.
- 8 år senere er han en hyppig gæst på psykiatriske afdelinger. Han bruger stadig hash og andre stoffer i perioder. Han har somme tider en bolig og til andre tider bliver han smidt ud og er hjemløs. Han har en dom for brugstyveri. Han fik aldrig en uddannelse, men er også et læsende og vidende menneske, med empati for sine nærmeste.....
- Så det er ikke så enkelt-----.

Noget om Lars opvækst.....

- Han er storebror – mor fik en depression lige efter hans fødsel og var syg det første år af hans levetid. Da han fik en lille bror tre år senere var hun igen syg og gennem Lars opvækst havde mor skiftende perioder med depressioner.
- Sundhedsplejersken der besøgte Lars i hans første år fandt at far var i stand til at klare ham, men da han senere kom i børnehave og skole var han urolig og blev betragtet som besværlig og det medførte flere ”udsmidninger” med skoleskift – vurdering af PPR, vurdering i børneungepsykiatrien, men der blev ikke for alvor givet hjælp, da hans problemstilling faldt imellem de to stole – den regionale og den kommunale.

Lars netværk.....

- Forældre, en lillebror, en exkæreste, venner i misbrugsmiljøer. Alle bliver trætte af ham i perioder.
- Det professionelle netværk:
 - sengeafdeling,
 - distriktpsychiatri- kontaktperson,
 - misbrugsbehandling i kommunen,
 - sagsbehandler i socialforvaltning,
 - sagsbehandler i jobcenter,
 - familiekonsulent (han har en søn),
 - mentor i jobcenter,
 - støttekontaktperson
 - hjemmesygeplejerske til at give antipsykotiske medicin,
 - bistandsværge,
 - praktiserende læge Vikarerer – skift af arbejde – på et år 41 forskellige

Hvor 'går det galt????

- Fra starten – Lars er i risiko for at udvikle psykisk sygdom – arv og miljø --
- Undervejs --- skolen –kastebold – den samlede plan, de sikre tilknytningsfigurer
- I det usammenhængende system mellem region og kommune
- En tovholder – der kender Lars og følger ham og videregiver sin viden findes ikke. Viden om Lars går tabt. Han er den eneste bærer af den og ingen interesserer sig for hans samlede fortælling – ”det tager for lang tid og det har vi ikke”
- Psykiatrifondens forebyggelsesplan for børn og unge

Noget om viden.....

- Vi ved meget – biologisk- psykologisk – om tilknytning f.eks. Pædagogisk, om fattigdom og social ulighed og den indflydelse det har på menneskers liv og (mis)trivsel, om kulturens indflydelse, om nærhed og muligheder..... men hvordan lægges viden sammen og bruges ---- vi ved både for meget og for lidtog det vi ved er ikke enkelt.
- Kvantitativ viden og kvalitativ viden

Noget om relationer.....

- Mennesker fødes ind i udvikler sig og lever i relationer
- Alt behandlingsarbejde foregår i relationer
- Der er altid mindst to i relationen – og selve *relationen*
- Krumtappen i psykiatrien er relationer – om det er i socialpædagogisk arbejde, i kontakten med sagsbehandlere, mentorer, psykiatere
- Strukturer modvirker ofte bæredygtige relationer som er troværdige, klare og forudsigelige– over tid med mulighed for tillidsopbygning, lydhørhed og konstans
- Relationer tæller ikke fordi de ikke umiddelbart kan tælles

Noget om dagsordner og opgaver.....

Strukturelt har de forskellige systemer forskellig opgaver og forståelser.

Tre lovkomplekser: sundhedslov, lov om socialservice, beskæftigelsesloven

Den økonomiske diskurs- ikke patienter og behandling med ”produktion af CPRnumre

Ikke Sabbatår længere, men Fjumreår – hvorfor ikke ”Dannelsesår”

En kritisk og devaluerende diskurs...

Noget om nærvær.....

Det betyder at være tilstede i det givne øjeblik, udelt opmærksomhed, tydelighed, klar på formålet og opgaven- og mulighederne – og på om det man siger bliver modtaget og forstået– *og det gør det som oftest ikke*

Tjeklisten siger intet om relationen og nærværet--- men kun om du har husket at spørge – ex.vis til selvmordstanker- ikke hvordan du spurgte og hvad patienten egentlig sagde – en defensiv diskurs

Noget om dyder og tillid og kontrol.....

- Kontrol er blevet den bærende dagsorden i det offentlige Danmark, samtidig med at vi hylder menneskers inddragelse i egen skæbne og dermed behandling --- recovery, patientinddragelse mv.
- Alt skal måles og vejes – og det der ikke kan ”tæller ikke”.
- (“Det er ikke alt det kan måles og vejes der tæller og det er ikke alt der tæller der kan måles og vejes” einstein)
- Tiden som virkelighed– vi har et mantra om at arbejde effektivt om ikke ”spilde ” tiden – men tilrettelæggelsen omkring den enkelte patient/borger er ofte rent tidsspilde

Mistillid som en dagsorden.....

- Fordi vi har forskellige opgaver i systemerne er mistillid blevet en dagsorden.
- Second opinion indføres – på godt og ondt
- Viden forkastes eller levet skjult
- Sammenhængen mistes (eksempler)

Hvorfor er det selvfølgelig så svært?

- Tre lovkomplekser
- Mange systemer
- Mange sprog og kulturer
- Mange forståelser
- Mange ambitioner og opgaver

Hvad gør vi ??????????????

- Tja Lovgivning gør det ikke-
- Ledelse er ikke nok
- Strukturerne skal sammentænkes både overordnet - og i forhold til den enkelte.
- Koordinering –dialog – skal være stærkt opprioriteret
- Nysgerrighed og åbenhed som kvalitet
- Arbejdet med etisk refleksion en metode
- Kræver at tiden er afsat --- men vil betale sig
- Kræver andre måder at forstå, fortælle og tælle på